

Nuorten Palvelu ry

TOIMINTASUUNNITELMA 2026

Tapahtumajalkautumisen koordinointi nuorten suosimissa tapahtumissa

1. Tausta ja tarpeen perustelu

Kuopion alueella järjestettävät nuorten suosimat tapahtumat kuten vappu, koulujen päättäjäiset, kesän festivaalit, mm. Sataman yö, Hoodfest sekä muut suuret ulkoilma- ja kulttuuritapahtumat kokoavat vuosittain suuren määrän nuoria. Tapahtumiin osallistuu kuopiolaisten lisäksi runsaasti nuoria myös muista Pohjois-Savon kunnista, myös pienemmiltä ja syrjäisemmiltä paikkakunnilta.

Vaikka tapahtumat ovat monelle nuorelle innostavia ja yhteisöllisiä kokemuksia, niihin liittyy samalla kohonnut riski päihteiden käyttöön, humalahakuiseen juomiseen ja mm. kannabiksen kokeiluihin. Nuorten kohtaamat uhkat sisältävät myös väkivaltaisia tilanteita, seksuaalista häirintää, muuta häiriökäyttäytymistä, tapaturmia sekä turvallisuuden tunteita.

Moni viettää tapahtumissa aikaa ilman turvallisten aikuisten läsnäoloa, ja erityisessä riskissä ovat nuoret, joilla on taustalla yksinäisyyttä, heikkoa yhteisöihin kiinnittymistä, mielenterveyden haasteita tai varhain alkanutta päihteiden käyttöä.

Tämän vuoksi tarvitaan ennaltaehkäisevää, tavoitteellista ja koordinoitua matalan kynnyksen yhteistyötä, jossa eri sektoreiden toimijat jalkautuvat tapahtumiin ja muihin nuorten vapaa-ajan ympäristöihin yhteistyössä ja ovat helposti nuorten tavoitettavissa. Tämä on erityisen merkittävää niille nuorille, joiden elämässä aikuisten tuki, rajat tai luottamukselliset ihmissuhteet ovat puutteellisia.

Toiminnan tavoitettavuus on varmistettu sillä, että nuoria kohtaavat ammattilaiset ovat näkyvästi esillä siellä missä nuoret kokoontuvat. Maksullisissa tapahtumissa toimintaa toteutetaan pääasiassa varsinaisen tapahtuma-alueen ulkopuolella saavutettavuuden edistämiseksi sekä jalkautumalla nuorten keskuuteen että pitämällä telttapistettä, jossa paikalla on ammattilaisia ja vedenjakelupiste.

Toiminta vahvistaa maakunnallista vaikuttavuutta nuorten hyvinvoinnin tukemisessa ja hyödyttää tapahtumiin osallistuvia nuoria myös siellä, missä jalkautumisia ei toteuteta.

Nuorten Palvelu ry on toiminut osana AVI-rahoitteista Turvallisten tilojen Kuopio -hanketta tapahtumajalkautumisen koordinaattorina ja taustatukiorganisaationa keväästä 2024 lähtien ja koonnut neutraalina tahona kunkin tapahtuman kannalta olennaisimmat julkisen, kolmannen ja yksityisen sektorin toimijat yhteiseen monialaiseen toimintamalliin.

Nykyisen AVI-rahoituksen päättyessä helmikuussa 2026 haetaan Kuopion kaupungilta kumppanuusrahoitusta toiminnan jatkon turvaamiseksi ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen kumppanuusavustusta sen täydentämiseksi.

2. Kohderyhmät ja saavutettavuus

Hankkeen välittömänä kohderyhmänä ovat nuoria kohtaavat ammattilaiset, kuten nuorisotyöntekijät, sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset, poliisi, järjestyksenvalvonta, seurakunnat, kolmannen sektorin toimijat sekä tapahtumajärjestäjät.

Välillisenä kohderyhmänä ovat 9–22-vuotiaat nuoret, sekä Kuopiossa asuvat että muista kunnista tapahtumiin tulevat.

Kun toiminta viedään nuorten omiin ympäristöihin, se tavoittaa myös ne nuoret, joita muut palvelut eivät välttämättä saavuta, esimerkiksi koulutuksen ulkopuolella olevat, harrastuksiin osallistumattomat tai viranomaisia välttelevät. Toimintamalli tuo yhdenvertaiset mahdollisuudet tulla kohdatuksi matalalla kynnyksellä ja samalla monialainen tiedonvaihto mahdollistaa oikea-aikaisen palveluohjauksen.

3. Toiminnan tavoite ja vaikutuslogiikka

Päätavoite

Toiminnan tavoitteena on vakiinnuttaa monialainen toimintamalli tapahtumajalkautumiseen, joka vahvistaa pohjoissavolaisten nuorten hyvinvointia, turvallisuutta ja yhdenvertaisuutta lisäämällä turvallisten, helposti lähestyttävien ja auttamiskykyisten aikuisten näkyvää läsnäoloa ja osaamista nuorten suosimissa tapahtumissa. Julkisen palvelujärjestelmän kuormitus vähenee ja toimijat sekä päättäjät saavat arvokasta tietoa nuorten tilanteesta ja tarpeista.

Alatavoitteet

- Ennaltaehkäistään alaikäisten päihteiden käyttöä ja siihen liittyville riskeille altistumista kuten tapaturmat, seksuaalinen häirintä ja väkivalta.
- Vahvistetaan nuorten kykyä tehdä omia turvallisia valintoja ja vastustaa ryhmäpainetta.
- Ennakoidaan ja ennaltaehkäistään väkivaltaista ja uhkaavaa käytöstä ennen tilanteiden kärjistymistä vuorovaikutustaidoilla ja nuorten kohtaamisaosaamisella.
- Tarjotaan nuorille turvallisia matalan kynnyksen psyykkisen ja fyysisen turvallisuuden kohtaamisia.

4. Toiminnan sisältö

Monialainen jalkautuminen

Yhteistoimintaan osallistuvat tapahtumakohtaisesti ja resurssiensa mukaan kaupungin nuorisopalvelut, PSHVA:n sosiaali- ja kriisipäivystys ja ensihoito, ev. lut seurakunnan

nuorisotyö, poliisin ankkuriryhmä ja poliisin järjestyksenvalvonta, vapaaehtoiset sekä soveltuvin osin SPR:n ensiapupiste ja selviämisasema. Järjestetyissä tapahtumissa yhteistyöhön osallistuu myös tapahtumanjärjestäjä ja heidän lukuunsa toimiva yksityisen turvallisuusalan kumppani.

Toiminta rakentuu selkeistä rooleista ja vastuunjaosta, yhteisestä tiedonkulusta, ennakkoon sovituista toimintamalleista, näkyvästä tunnistettavasta läsnäolosta, havainnoinnista sekä matalan kynnyksen kohtaamisista. Jokaisen jalkautumisen jälkeen toteutetaan yhteinen reflektointi ja -arviointi.

Turvallisten aikuisten läsnäolo

Ammattilaisten tehtävänä on sekä kohdata nuoret kunnioittavasti ja ilman kontrollin tuntua, ohjata turvallisiin valintoihin, puuttua varhain päihteisiin ja riskitilanteisiin sekä ohjata tarvittaessa palveluiden piiriin. Kohtaamisissa nuori tulee nähdä, kuulla ja tilanteen mukaan myös autetuksi. Tapahtumissa nuorisotalon ammattilaisilla on jalkautuvan työmenetelmän lisäksi telttapiste, jossa päivystää useampi työntekijä ja vapaaehtoinen. Pisteellä on myös vedenjakelua, minkä yhteydessä nuoriin on helppo saada kontakti ja samalla arvioida myös mahdollisen tuen tarpeita.

Osaamisen vahvistuminen

Kollektiivinen osaaminen sisältää mm. varhaisen päihde- ja väkivaltariskien tunnistamisen, tilanteiden rauhoittamisen, dialogisen ja yhdenvertaisen kohtaamisen, muut psykososiaalisen turvallisuuden periaatteet ja monialaisen yhteistyön käytännöt. Tärkeää on, että jokainen toimija tuntee oman roolinsa osana laajempaa kokonaisuutta.

5. Toiminnan aikataulu 2026

Vuoden alussa käynnistyy jalkautumisten tarpeiden ja toimijoiden kartoitus ja aikataulun suunnittelu.

Maalis-toukokuussa selvitetään kunkin organisaation yhteys- ja vastuuhenkilöt, kartoitetaan tapahtumapaikkojen toimintaympäristöä, varusteistoa ja tiloja, tehdään aikataulutusta, pidetään yhteyttä toimijoihin ja tapahtumajärjestäjiin, kartoitetaan henkilöresursseja, sitoutetaan toimijoita, laaditaan ohjeistuksia, selvitetään tapahtumanaikaisen viestinnän alustat ja viestinnän periaatteet sekä käydään yhteiset päivituspäivät. Samaan aikaan seurataan ilmiötason muutoksia nuorten keskuudessa osana tapahtumiin valmistautumista.

Huhti–elokuun aikana toteutetaan jalkautuminen tapahtumiin, vappuaaton juhlintaan, koulujen päättäjäisiin, Hoodfestiin, Sataman yöhön ja tarvittaessa muihin paljon nuoria kokoaviin tapahtumiin. Tänä aikana kerätään havainnointeja ja ylläpidetään tilannekuvaa, pidetään toimijoiden kesken välipalavereita ja reflektoidaan toimintaa.

Tapahtumien jälkeen kerätään palaute, jonka perusteella arvioidaan toimintamallin vaikutuksia ja vaikuttavuutta sekä kehitetään sen pohjalta tulevaa yhteistoimintaa. Loppuvuodesta järjestetään verkostotapaaminen, jossa käydään läpi kuluneen vuoden yhteistyö ja sen tulokset.

6. Nuorten Palvelu ry:n rooli

Nuorten Palvelu ry toimii tapahtumajalkautumisten kokoajana ja koordinoijana. Se vastaa kokonaisuuden yhteensovittamisesta, yhteistyötahojen kokoamisesta, tarvittavasta viestinnästä, tilannekuvan luomisesta sekä käytännön logistiikasta kuten esim. tilajärjestelyistä.

Lisäksi järjestö vastaa tiedonkeruun ja arvioinnin organisoinnista, tulosten raportoinnista ja toimintamallin jatkuvasta kehittämisestä sekä yhteisövaikuttavuuden edistämisestä.

Nuorten Palvelu ry:n roolina on vahvistaa toimijoiden kohtaamisaikaa sekä monialaisen yhteistyön toimintatapoja. Samalla järjestö luo monialaisen toiminnan pelisääntöjä ja varmistaa yhdenmukaiset toimintatavat yhdessä toimijoiden kanssa. Toimintakulttuurin tasolla se edistää yhteisöllistä, dialogista ja nuorisolähtöistä työtettä.

7. Toiminnan vaikutukset

Toiminta lisää nuorten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista turvallisuutta. Päihteiden käyttö ja väkivallan riski vähenevät, nuorten mahdollisuus kohdata turvallinen aikuinen paranee ja palveluihin ohjautuminen helpottuu. Haavoittuvassa asemassa olevien nuorten tavoitettavuus paranee merkittävästi.

Sosiaalipalveluiden, erityisesti sosiaali- ja kriisipäivystyksen sekä ensihoidon kuormitus kevenee yhteistoiminnan, selkeiden yhdessä sovittujen toimintamallien sekä ennaltaehkäisevien käytäntöjen myötä ja em. tahot voivat keskittyä vaativampien tehtävien hoitamiseen.

Kesän 2025 tapahtumapalautteissa toimijat raportoivat resurssisäästöjä ja toimivia käytäntöjä ja onnistumisen kokemuksia. Suunnitelmallinen ja koordinoitu yhteinen tapahtumajalkautuminen koettiin tehokkaaksi ja sitä halutaan edelleen jatkaa ja kehittää. Erityisesti kiitosta annettiin selkeistä roolituksista ja ennakkoinformaatiosta. Yhteistyön eri toimijoiden välillä todettiin olevan pääosin saumatonta, yhteistyössä voitiin toimia laajana joukkona ja keskittyä kukin omiin vahvuuksiin.

8. Resurssit ja budjetti

Toimintaa toteuttaa yksi henkilötyövuosi asiantuntijakoordinaattorin tehtävässä. Budjetti koostuu suurimmalta osin palkkauskuluista, mutta myös tapahtumien koordinointiin ja välineistöön tarvittavista resursseista sekä arvioinnin ja tiedonkeruun kustannuksista.

9. Seuranta ja arviointi

Arviointia toteutetaan määrällisesti ja laadullisesti. Määrällisesti seurataan jalkautumisten ja niihin osallistuneiden toimijoiden määrää, tavoitettujen nuorten lukumäärää ja eri palveluihin ohjaamista. Laadullinen arviointi perustuu palautekyselyihin, toimijoiden ja nuorten kokemuksiin, kenttämuistioihin ja verkostokeskusteluihin. Yhteistyön vaikutusta eri toimijoiden resurssien käyttöön ja siitä syntyvään hyötyyn tulee arvioida vuosittain tehtävän vertailun avulla.

10. Yhteenveto

Toiminta vastaa konkreettisesti pohjoissavolaisten nuorten turvallisuuden, hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden haasteisiin. Suunnitelmallinen ja monialainen tapahtumajalkautuminen lisää nuorten turvallisuuden tunnetta, ehkäisee päihteiden käyttöä ja väkivaltaa, tavoittaa haavoittuvat nuoret heidän omissa ympäristöissään ja vahvistaa toimijoiden välistä yhteistyötä.

Palvelujärjestelmän kuormitus vähenee ja toimijat sekä päättäjät saavat arvokasta tietoa nuorten tilanteesta ja tarpeista. Toimintamalli on skaalautuva ja siirrettävissä muille alueille. Nuorten Palvelu ry:n koordinoima yhteistyörakenne mahdollistaa resurssiviisaat käytännöt sekä turvallisten, välittävien ja auttamiskykyisten aikuisten läsnäolon nuorten tapahtumissa.

Paikalliset toimet ja kumppanuudet tuottavat laaja-alaisia hyötyjä koko maakunnalle. Yhteistyö tehostaa resurssien käyttöä ja vähentää päällekkäistä työtä, mikä luo kustannustehokkaan ja sujuvan palvelukokonaisuuden.